

Demòstenes, se'm figurava a Plató explicant la seva República; quan ens parlava de la Vendée, era'l propi Danton que dirigia la paraula a la Convenció.

Paulí deia de Napoleón: «Aquest jove, és tallat a l'antiga; és un home de Plutarc.»

Nosaltres, d'en Samblancat, podem dir el mateix.

EMILI FORQUELL

IDEALS

Les coses veritat

Sí. Una renovació completa en els procediments segueix Mr. Lloyd George, avui, com a cap del govern de la nació anglesa; abans, com a ministre de Municions.

La primera nova que s'escampà arreu del món, fou la nacionalització de les indústries mineres i de municions. Aquesta indústria és la que, socialitzada, pot donar més vigorosos fruits, puix fins avui ha sigut l'antra de putrefacció de milions de vides, ha estat un camí de corrupció i de mort, on s'han explotat les vides humanes, en cos i esperit, amb jornals misèrrims, fent de l'home un esclau sense ús de raó.

Prou han procurat, els explotadors, crear, en lloc d'escoles, per a instruir i educar a llurs obrers, tavernes i més tavernes, per a deixar-hi llurs cabals els obrers, evitant així, que un dia podessin sentir-se independents.

He visitat, moltes vegades, les mines d'Asturies i Andalusia i les de Bilbao, i arreu és igual. La *sidra*, la *manzanilla* i l'*amontillado*, són els elements més instructius d'aquestes regions, que compten amb un altar al peu de cada mina per a adorar al déu Bacus. Els pocs diners, que no han gastat entre setmana, arriava el diumenge i veureu com tot se vessa.

En les poblacions més importants, centres d'eixes conques mineres, no compten més que amb innombrables cafès i tavernes. Allí veureu al treballador passar bona part del dies visitant aquests establiments i deixant el producte dels seus afans, de l'apesarat treball, en alcohol i bons cigars; sí, senyors, sí; cigars de l'Havana.

Això és, s'enamoren de lo millor i del que més costa, per a arribar malhauradament a casa, sense un clau i deixant a llurs fills i a la dona, sotmesos en un camí de misèria i depravació quins resultats els que més directament en paguen llurs conseqüències, són els fills; i així, en lloc de renovació, tenen a perpetuïtat, aquests pobles, la condemna d'una impossible redempció.

Es per això que la primera feina del socialisme consistirà en reglamentar el treball i na-

cionalitzar aquelles indústries que, com la minera principalment, ens interessa més a tots, per ésser producte de la naturalesa i no pertèixer directament als homes, sinó a l'Estat, pare de tots, a la patria de tots nosaltres, els naturals d'un país que per un igual deuen fruit-ne llurs riqueses i llur benestar.

I are, no creieu pas que vulgui predicar, amb això, l'igualtat d'interessos amb les democràcies, puix si bé per molts segles, aquesta transformació no la veig factible, vull també lliurar-me de pensar que amb el temps això sigui una utopia; puix qui pot negar que l'esdeveniment de les coses portin l'abolició del patró or, causa de totes nostres ambicions i avarícies i amb el temps se pagui tot com primitivament, a canvi de productes? La democràcia és la soberania de tots en els interessos de tots, i comprenent-ho així els més grans pensadors moderns, s'inclinen a una major igualtat, si no absoluta entre'ls homes, en un límit per a la propietat i l'autoritat.

Els socialistes tenen d'ésser, abans que tot, honorats i purs; per això prediquen la feconditat i la puresa de les democràcies en tots conceptes; no poden ésser, aquestes, panxistes com fins avui, o sigui que's conformin i dobleguin llurs ànimes d'esclaus a la voluntat dels homes. Llur deure, és el progrés, l'evolució en totes les coses, i ésser sociables amb l'humanitat; convertint-se així en uns éssers superiors, forts d'ànima i de voluntat, per a fruit de les bellesa de la terra, no de llurs vicis i males costums.

Es en aquest sentit, doncs, que prediquem; i no havem d'aturar-nos fins a lograr, també, l'ensenyament obligatori per a tots els fills de la nostra terra, fent que l'Estat empari i fins aboní els sacrificis pecuniaris que reporti, si llur classe menesterosa i obrera no podés realitzar aquest esforç. D'aquesta millora n'esdevindrà el progrés de la nació tota i el govern no se'n podrà donar mai per penedit.

Cal desvirtuar els fets i voler enganyar a la classe treballadora, el que certs periòdics, monàrquics, titulats demòcrates, anunciïn que'l socialisme és una utopia, perquè, per exemple, mai vindrà la *repartidora*. Era antigament que's creia que del republicanisme i el socialisme n'esdevindrà la *repartidora*; avui, ja'ls treballadors creuen i confien més en son estat de perfecció i millorament i l'esperen del seu treball honorat i del seu esforç per l'evolució dels homes cap a un ideal superior que limitant els beneficis en llurs indústries, es tingui a l'obrer per una part alicuota del capital i indispensable, puix els sacrificis dels bons obrers que treballen afanyosament, són tant, per a la riquesa dels amos, com per a la confecció de les nostres materies d'indústria que han de conquerir els mercats mundials, fent així a la nació independent del jou ominós en que està sotmesa, fa un segle a les demés nacions europees, havent d'importar productes en una desproporció sobre'ls nostres articles d'exportació.

Lloyd George, a l'Anglaterra, amb sos procediments ha recabat l'esforç dels obrers per a treballar activament, prescindint de llurs reglaments de treball, en temps de guerra, per a la fabricació de municions, millorant els jornals i posant a ratlla a llurs amos assenyalant ja'l seu tant per cent sobre'ls beneficis raonables i passant d'aquest marge, el reste és per a l'Estat, o sigui per al sosteniment de la nació.

Aquesta harmonia, no l'havem lograda a Espanya per les nostres mires partidistes; ja que l'Alba, en son projecte sobre beneficis per la guerra, arrancat de les inspiracions del socialisme, ho particularitza en lloc de generalitzar-ho a totes les indústries.

V. TURU

Cant de primavera

¡Canta, aucellet alegre,
de bon matí,
que'l teu cant, que encisa,
m'agrada a mil
Així que surt el sol,
i embauma la terra l'aire
desseguida'l rossinyol
aixeca son cant enlaire.
No paris, no, de cantar,
que ton cant harmoniós
és un missatge d'amors,
que sempre'm plau escoltar.
Tú dons el salut al dia,
amb ton cant tan perfilat.
Ets clari de la poesia
que desperta el cor del poeta endormiscat.

JAUME BARMONA

Somni

Rendit per les fatigues del dia anterior, i després d'un miserable sopar, dono corda al despertador i'm fico al llit.

Somnió...

¡Quina quietut, per tot arreu!...
Ja no's senten sirenes que amb sos crits salvatges ens desperten; tampoc se senten els cops de martell, ni'l rodar de corretjes, ni'l trepidar de l'engranatge. Ja no se sent la veu autoritaria de l'odiós encarregat que amb sos crits aturdeix al poruc obrer...

¡Mireu quina resplandor de llum!...

Són les llamarades de tots els edificis impropis dels nostres temps. Es l'immensa fogarada ons s'hi cremen capelles, castells i lleis dominadores que esclavitzaren al poble.

¡Tot, tot un món d'injustícies i misèries queda reduït a cendres!

¡Mireu al jovent, magall en mà, com fa caure les poques pedres que queden dretes! D'aquella antigor no'n volen ni les runes!...

Es l'obra d'una joventut nova, purificada de tots els vicis i lliure de totes les esclavituts,

La finalitat de la caritat, com a virtut, és ennoblir a l'home per medi del treball, no enviant-lo donant-li un rosegó de pa, com si fos un goç.